



СТРУКТУРНО-ДИНАМІЧНИЙ АНАЛІЗ НЕРІВНОМІРНОСТІ РОЗПОДІЛУ ДОХОДІВ ЗА КРАЇНАМИ СВІТУ

УДК 316.34

Костенко М. О.

Студент 4 курсу факультету
міжнародної економіки і підприємництва ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Анотація. Статтю присвячено дослідженню та аналізу нерівномірності у розподілі доходів між різними країнами світу з використанням методів структурно-динамічного аналізу. У статті розглянуто ключові аспекти нерівномірності, включаючи її структурні та динамічні характеристики, та фактори, що спричиняють це явище. Виявлено основні тенденції в розподілі доходів і з'ясовано рівні різниць у нерівності між різними країнами.

Ключові слова: диференціація доходів, економічний розвиток, зайнятість, соціальна напруга, динаміка, структурні зміни.



Annotation. The article is devoted to the study and analysis of uneven income distribution between different countries of the world using methods of structural and dynamic analysis. The article discusses the key aspects of unevenness, including its structural and dynamic characteristics, and the factors causing this phenomenon. The main trends in income distribution were identified and the levels of differences in inequality between different countries were clarified.

Keywords: income differentiation, economic development, employment, social tension, dynamics, structural changes.



З наочним зростанням глобалізації та підвищенням уваги до соціальних питань проблема нерівномірності розподілу доходів стала однією з головних тем дослідження у сучасному світі [1–4]. Структурно-динамічне оцінювання нерівномірності розподілу доходів є при цьому ключовим інструментом для розуміння та аналізу даного явища у різних країнах світу. Такий аналіз дозволяє не лише виявити основні тенденції у розподілі доходів, а й встановити фактори, що спричиняють ці нерівності.

Метою статті є оцінювання нерівномірності розподілу доходів у суспільстві за країнами світу, яка обумовлена багатьма факторами.

Розглянемо показник зайнятості населення у віці від 15 до 64 років у різних країнах світу, оскільки цей показник має значний вплив на економічні відмінності між населенням за рівнем доходу і визначає розподіл ресурсів та доходів у суспільстві, що можна пояснити таким [5; 6]:

- зміни в рівні зайнятості можуть спричинити зростання безробіття та погіршення фінансового стану населення, що, своєю чергою, може призвести до збільшення економічної нерівності, оскільки заробітки різних соціальних груп можуть зазнавати відмінностей;
- соціальна напруга у суспільстві може зростати через великий відсоток безробітних або непостійність на ринку праці, що може сприяти конфліктам і суперечкам серед населення. Нерівний доступ до можливостей на ринку праці може спричинити розкол у суспільстві та збільшити соціальні розходження;
- економічний розвиток підтримується зростанням рівня зайнятості, оскільки це сприяє розширенню виробничих можливостей та збільшенню споживчих витрат населення. Проте, якщо цей розвиток не розподіляється рівномірно, це може призвести до зростання економічної нерівності;
- отримання освіти та розвиток навичок можуть бути обумовлені рівнем зайнятості, оскільки працівники можуть мати більше можливостей для здобуття професійних знань і підвищення кваліфікації. Це може сприяти зменшенню відмінностей у суспільстві.

Нижче наведено дані щодо рівня зайнятості в різних країнах світу та прогноз щодо зміни цього рівня протягом 2024 року (рис. 1) [7].



Як видно з рис. 1, рівень зайнятості найвищий в Мексиці, Філіппінах, Ямайці. В Україні показник зайнятості знаходиться на рівні Франції, Швеції, Бельгії, Хорватії. Прогнозні значення на кінець 2024 року не сильно відрізняються від поточних значень показника зайнятості, лише в Північній Кореї прогнозується його невелике зниження. Коливання рівня зайнятості між найвищим та найнижчим значенням становить 32,2 %.

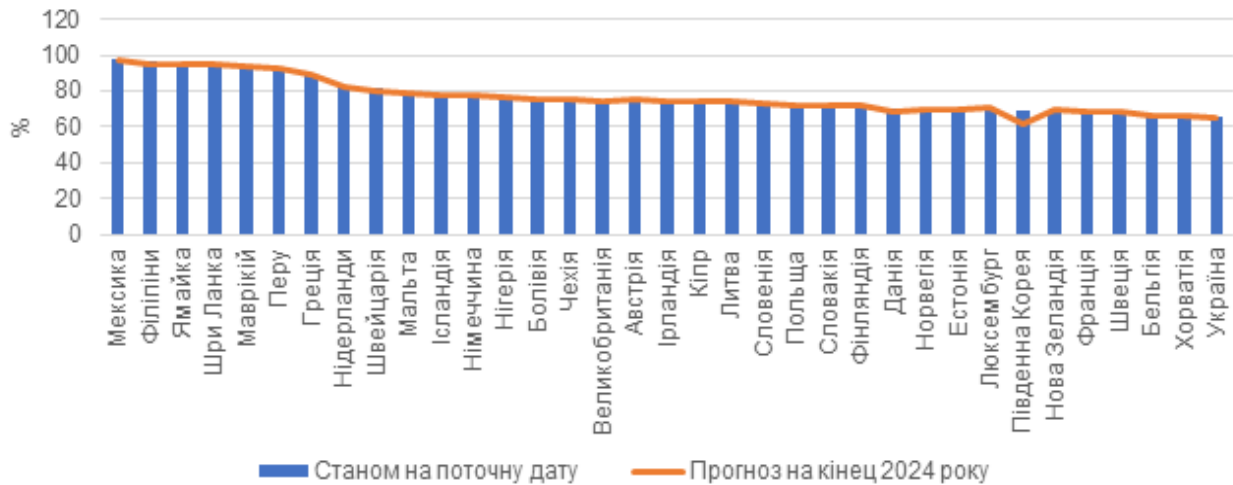


Рис. 1. Поточний і прогнозний рівень зайнятості (%) за країнами світу

Аналіз рівня зайнятості є важливим при дослідженні економічної диференціації, оскільки низький, наприклад, показник зайнятості може свідчити про певний сірий ринок праці, коли формально людина не оформлена, але дохід має. Тобто питання зайнятості є важливим підґрунтям при розгляданні проблеми диференціації доходів.

Проаналізуємо доходи за країнами світу, середній дохід населення та його зрушення за допомогою показників структурних змін (табл. 1).

Таблиця 1

Аналіз середнього рівня доходу за 2022 рік та прогнозного значення на кінець 2024 року

Країна	Абсолютний показник структурних зрушень, тис. дол.	Індивідуальний відносний коефіцієнт структурних зрушень
1	2	3
Мексика	3,8	1,327
Філіппіни	0,6	1,181
Ямайка	1,3	1,209
Шрі-Ланка	-	-
Маврикій	2,9	1,265
Перу	1,2	1,164
Греція	3,1	1,149
Нідерланди	6,7	1,118
Швейцарія	12,4	1,133
Мальта	7,6	1,223
Ісландія	11,1	1,151
Німеччина	5,6	1,114
Нігерія	-1,1	0,513
Болівія	0,4	1,111
Чехія	2,6	1,095
Велика Британія	4,9	1,106
Австрія	7,1	1,137
Ірландія	2,0	1,019



Закінчення табл. 1

1	2	3
Кіпр	5,1	1,159
Литва	3,3	1,133
Словенія	5,6	1,196
Польща	4,3	1,231
Словаччина	4,7	1,220
Фінляндія	4,2	1,083
Данія	1,1	1,016
Норвегія	-11,5	0,892
Естонія	3,6	1,128
Люксембург	6,4	1,051
Південна Корея	1,7	1,054
Нова Зеландія	0,1	1,002
Франція	6,5	1,158
Швеція	2,2	1,038
Бельгія	5,6	1,112
Хорватія	4,4	1,237
Україна	1,1	1,249

Аналіз табл. 1 показує, що хоча Мексика має найбільше прогнозоване зростання відносних структурних зрушень рівня доходів до кінця 2024 року, абсолютний показник все ще є досить низьким порівняно з іншими країнами. У Філіппінах рівень структурних зрушень зростає, але порівняно з іншими країнами він залишається на середньому рівні. Швейцарія має найвищий прогнозований рівень абсолютних структурних зрушень до 2024 року, що свідчить про значний економічний розвиток країни. Україна має низький абсолютний показник структурних зрушень, і прогнозується невелике зростання до кінця 2024 року. Це вказує на економічну нестабільність країни.

В табл. 2 наведено аналіз динаміки доходів населення, а саме абсолютний і відносний базисний (за останні 10 років) та ланцюговий прирости (у 2022 році порівняно з 2021 роком). Аналіз здійснено за даними [8].

Таблиця 2

Показники інтенсивності динаміки доходів на душу населення за країнами світу

Країна	Абсолютний приріст, дол. США		Темп зростання, %	
	базисний у 2022 р. порівняно з 2013 р.	ланцюговий у 2022 р. порівняно з 2021 р.	базисний у 2022 р. порівняно з 2013 р.	ланцюговий у 2022 р. порівняно з 2021 р.
1	2	3	4	5
Ісландія	23661	4756	147,5	106,9
Німеччина	2420	-2708	105,2	94,7
Литва	9335	1215	159,3	105,1
Словенія	4936	-892	121,0	97,0
Нова Зеландія	5442	-1578	112,7	96,8
Кіпр	4321	-697	115,6	97,9
Фінляндія	979	-2633	102,0	95,1
Бельгія	3168	-1924	106,8	96,3
Україна	347	-293	108,3	93,9
Швейцарія	5955	-187	106,8	99,8
Люксембург	5006	-8705	104,2	93,5
Чехія	7093	404	135,2	101,5
Ірландія	52486	1982	201,9	101,9



Закінчення табл. 2

Франція	-1716	-2785	96,0	93,6
Нідерланди	4827	-1702	109,2	97,1
Словаччина	2980	-512	116,3	97,6
Польща	5130	638	137,8	103,5
Маврикій	492	1187	105,0	113,1
Данія	6599	-1478	110,8	97,9
Норвегія	5176	15657	105,0	116,8
Південна Корея	5243	-2720	119,3	92,3
Велика Британія	2699	-744	106,2	98,4
Мальта	9358	-754	137,8	97,8
Ямайка	904	864	117,6	116,7
Естонія	9191	304	148,2	101,1
Хорватія	4591	761	132,8	104,3
Австрія	1353	-1433	102,7	97,3
Греція	-920	557	95,8	102,7
Швеція	-4702	-4993	92,3	91,9
Шрі-Ланка	-289	-642	92,1	83,9
Мексика	179	1137	101,6	111,0
Болівія	747	255	126,2	107,6
Перу	428	490	106,4	107,4
Філіппіни	651	38	122,9	101,1

За результатами розрахунків, наведених в табл. 2, бачимо, що спостерігається тенденція до зростання абсолютних значень доходів у більшості країн світу. Це свідчить про економічне зростання рівня життя населення. Відносний приріст доходів показує, наскільки великою була зміна в доходах протягом року порівняно з базисним (2013) або попереднім (2021) роком. Відносний приріст понад 100 % свідчить про зростання доходів відносно швидкими темпами.

У деяких країнах, наприклад, Нідерландах та Франції, спостерігається досить стабільний рівень доходів протягом періоду спостереження. Значні відмінності в темпах зростання доходів між країнами спостерігаються в Ірландії, яка має найвищий відносний приріст, тоді такі країни, такі як Нігерія та Шрі-Ланка, мають відносно низькі темпи приросту.

Незважаючи на загальну тенденцію до зростання, є країни зі зменшенням доходів, наприклад, в Греції та Швеції зафіксоване зменшення доходів протягом періоду спостереження.

Україна показує значний приріст доходів протягом останніх років, але порівняно з іншими країнами вона залишається на низькому рівні.

Отже, розглядаючи питання щодо структурно-динамічного аналізу, стає очевидним, що цей підхід є ключовим інструментом для розуміння та аналізу нерівності розподілу доходів між різними країнами світу. Аналізуючи динаміку нерівномірності, ми можемо виявити основні тенденції та фактори, що її спричиняють. Враховуючи це, можна розробити та впровадити ефективні стратегії для зменшення соціальних та економічних розходжень у суспільстві, сприяючи більш справедливому розподілу ресурсів і покращенню якості життя людей у всьому світі.

Науковий керівник – канд. екон. наук, доцент Аксьонова І. В.

Література: 1. Rayevnyeva O., Aksonova I., Brovko O., Filip S. Simulation of the impact of economic development on social development of the country. *Development Management*. 2020. Vol. 18. Issue 3. P. 37–54. URL: <https://businessperspectives.org/journals/development-management/issue-364/simulation-of-the-impact-of-economic-development-on-social-development-of-the-country>. 2. Rayevnyeva O., Stryzhychenko K., Brovko O. Computer-



Mathematical Support for Analysis of Stability of the Interrelation Between Macroeconomic Financial Indicators and Migration // 7th International Symposium on Multidisciplinary Studies and Innovative Technologies (ISMSIT) ,2023. DOI: <https://doi.org/10.1109/ISMSIT58785.2023.10304995>. **3.** Маркіна І. А., Калініченко О. В., Лесюк В. С. Економічна нерівність: світовий досвід та особливості в Україні. *Український журнал прикладної економіки*. 2019. Т. 4. № 3. С. 172–180. URL: <http://ujae.org.ua/ekonomichna-nerivnist-svitovyyj-dosvid-ta-osoblyvosti-v-ukrayini/>. **4.** Britannica Money. Distribution of wealth and income. URL: <https://www.britannica.com/money/distribution-of-wealth-and-income>. **5.** Roser M., Arriagada P., Hasell J., Ritchie H., Ortiz-Ospina E. Economic Growth. URL: <https://ourworldindata.org/economic-growth>. **6.** Trading Economics. Employment Rate. URL: <https://tradingeconomics.com/country-list/employment-rate>. **7.** The World Bank. World Development Indicators. URL: <https://datatopics.worldbank.org/world-development-indicators/>.

Стаття надійшла до редакції 12.06.2024 р.



ТЕОРЕТИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ МІГРАЦІЇ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ В КРАЇНИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

УДК 314.7

Коцило В. В.

Студент 4 курсу
факультету міжнародної економіки і підприємництва ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Анотація. Статтю присвячено розгляду питань внутрішньої та зовнішньої міграції в Україні. Визначено позитивні та негативні риси міжкраїнової міграції. Проведено аналіз причин міграції в Україні та Євросоюзі.

Ключові слова: статистичний моніторинг, міграція, еміграція, ринок праці, динамічний аналіз, статистика.



Annotation. The article is devoted to consideration of the issues of internal and external migration in Ukraine. Positive and negative features of international migration are determined. An analysis of the reasons for migration in Ukraine and the European Union was carried out.

Keywords: statistical monitoring, migration, emigration, labor market, dynamic analysis, statistics.



Міграція населення – складне та багатогранне явище, яке має значні наслідки як для України, так і для Європи в цілому. Останніми роками спостерігається помітне збільшення кількості осіб, які переміщуються всередині та за кордон у пошуках кращих економічних можливостей, покращення умов життя або притулку від конфлікту та нестабільності. Україна, зокрема, зазнала значного відтоку населення через політичні потрясіння та економічні проблеми [3; 6–8].

Тим часом європейські країни спостерігають наплив мігрантів, які шукають притулку чи працевлаштування. Розуміння моделей і рушійних факторів міграції населення в Україні та Європі має вирішальне значення для розробників політики для розробки ефективних стратегій управління цим явищем [1; 4; 5; 7; 9]. На рис. 1 наведено топ-10 європейських країн, що прийняли максимальну кількість українців станом на 2020 р.